

ปัญหาและความต้องการ
เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ยะลา ปีการศึกษา 2555

สุกีนา อาแล*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2555 และเพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 4 กลุ่มคือ นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 5 จำนวน 77 คน อาจารย์นิเทศก์จำนวน 8 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา จำนวน 63 คน โดยมีแบบสอบถาม จำนวน 4 ชุดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา มีความเห็นว่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถแยกประเด็นปัญหาแต่ละด้านดังนี้คือ

1) ด้านขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่านักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ สภาพปัญหา 3 รายการแรก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับความรวดเร็วในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติจากหน่วยฝึกฯของมหาวิทยาลัย และปัญหาเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของรายละเอียดในคู่มือการฝึกฯ ซึ่งพบว่าเป็นปัญหามากที่สุดสำหรับนักศึกษา

2) ด้านการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ สภาพปัญหาที่พบว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาเรื่องเวลาในการพูดคุยกับนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และปัญหาเกี่ยวกับจำนวนครั้งในการออกไปนิเทศของอาจารย์นิเทศก์

3) ด้านบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา สภาพปัญหาโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม นักศึกษามีความเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับปริมาณงานที่

อาจารย์พี่เลี้ยงมอบหมายให้ ทั้งปริมาณงานสอนและงานอื่นๆ นักศึกษามีความเห็นว่ามีมากเกินไป ปัญหาต่อมาคือปัญหาการให้คำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์พี่เลี้ยงซึ่งพบว่าอาจารย์พี่เลี้ยงไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำการสอนแก่นักศึกษา ปัญหาต่อมาคือ ปัญหาการยอมรับความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาจากอาจารย์พี่เลี้ยง

4) ด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษา สภาพปัญหาโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหา 3 รายการที่พบมีความเด่นชัดที่สุดได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหาในงานที่ได้รับมอบหมาย และปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกสอน ตามลำดับ

5) ด้านหลักสูตร สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญอันดับต้นๆ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาในหลักสูตรกับสภาพการณ์จริงของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปัญหาเกี่ยวกับความครอบคลุมและการเอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของรายวิชาในหลักสูตรตามลำดับ

2. นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการให้มีการปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

1) ในเรื่องการตรวจสอบความเพียงพอของสถานศึกษาที่สามารถรองรับนักศึกษาฝึกสอนโดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาในสังกัดเพื่อให้ นักศึกษาใช้ข้อมูลในการพิจารณา

2) ควรจัดให้มีเวทีให้หน่วยฝึกต่าง ๆ จากภายนอกได้เข้ามาสัมมนาพบปะนักศึกษา ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานสอนให้มีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยฯ ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเชิงวิชาการให้มากกว่านี้ เช่น การนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับสถาบันอื่น ๆ ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาเดียวกัน

3) ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาเอกของนักศึกษาซึ่งพบว่านักศึกษายังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ นอกจากนั้นทักษะทางภาษาที่จำเป็นมากที่สุดที่นักศึกษาควรเพิ่มเติมได้แก่ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และเพื่อฝึกให้นักเรียนสามารถพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และสามารถพูดคุยภาษาอังกฤษได้ตามสถานการณ์

คำสำคัญ : การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

* หลักสูตรภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
133 เทศบาล 3 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000 e-mail:sknrl1@gmail.com

**Problems and Needs of Teaching Experiences of English
Major Students, Education, Yala Rajabhat University,
the Academic Year 2012**

Sukina Ar-lae*

Abstract

This research aims to study certain problems of the teacher training experience faced by the 5th year English majored students, the academic year 2012, Yala Rajabhat University and to find out the needs of students, supervisors, school administrators and teacher trainers who are responsible for training the students to become effective teacher trainees. The population of this study consists of 77 of the 5th year teacher trainees, faculty of Education the academic year 2012, 8 supervisors, 34 administrators and 63 teacher trainees.

The results are as followed:

1. According to the problems of the teacher training experience, school administrators, teacher trainees and the supervisors view that they appear at the average level. The problems can be divided into many parts as follows:

1) The training procedure: The teacher trainees and the supervisors view that the problems occurred at the average level. The top three items of the problems are the coordination between the teaching experience unit and the schools, the teaching

training objectives and the practice policy from the university as well as the completeness of the teaching training manual provided by the university;

2) The teaching monitor of the supervisor: the problems found at an average level. However, the most significant problem is the time allocated for the supervision and the numbers of the supervision;

3) The roles of the teacher trainers: The problems are rated as average. However, the most significant problems for teacher trainees are the overloaded teaching and the extra tasks assigned by the school. Further, the time allocated for teaching consultancy by the teacher trainees is not sufficient. Meanwhile, the acceptance by the teacher trainers towards the teacher trainees are found unsatisfactory.

4) The work practice of the teacher trainees: The problems seen at an average level. However, the top most problems are the skill in using the teaching materials and other relevant materials, the ability to solve the problems of the work load given and the teacher trainees' attitude toward the teacher trainees;

5) The curriculum: The problems are at an average level. The most significant problems are the congruence between the courses prescribed in the curriculum and the real situations that the teacher trainees encounter.

2. To fulfill the teacher trainees' teaching experience, teacher trainees, supervisors, school administrators and the teacher trainers suggest the followings:

1) The numbers of the schools to serve the teacher trainees' teaching experience should be sufficiently provided;

2) The opportunity to cooperate with other institutions for academic purposes, for instance, research seminars should be provided for the teacher trainees.

3) In addition, the suggestion on training the teacher trainees to become specialized in their field of teaching and the speaking skill is the most emphasized.

4) In terms of supervising, the supervisors view that the problem of the existing unrest situation in the 3 southern border provinces affect the process of supervising as most supervisors are aware of their life security as teaching staff is one of the major targets for the riots as it is appeared in the news.

Keywords : Teaching Experiences of English Major Students, Education, Yala Rajabhat University

* English Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University,
133 Tesaban 3, Amphur Muang, Yala 95000, Thailand. e-mail: sknrl1@gmail.com

บทนำ

ในกระบวนการพัฒนาประเทศในปัจจุบันพบว่าทุกประเทศต่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอันดับต้นๆ เพราะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนาประเทศ สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน เนื่องจากเราตระหนักดีว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศและถือเป็นการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน นั่นคือเมื่อมนุษย์ในสังคมนั้นได้รับการพัฒนาให้มีความคิด มีเหตุผลและมีความตระหนักในการสร้างประเทศอันเป็นที่รักของตนแล้ว ย่อมเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้ประเทศเกิดการพัฒนายั่งยืน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นถือว่าการให้การศึกษาเป็นวิธีการที่ได้ผลที่สุด และที่จะขาดเสียมิได้คือปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวครูซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะเอื้อให้การศึกษาดำเนินไปในแนวทางทางที่พึงประสงค์ และเมื่อพิจารณาถึงองค์ความรู้ที่สำคัญที่ต้องกล่าวถึงในที่นี้คือองค์ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ

ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญในโลกปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษในแวดวงวิชาการแขนงต่าง ๆ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสังคม เศรษฐกิจและทางการศึกษา เหล่านี้ล้วนแต่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษเพื่อสร้างความเข้าใจในระดับสากล

ในกระบวนการจัดการศึกษาด้านภาษาอังกฤษนั้น ทุกคนยอมรับว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดคือครูผู้สอน ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียนยังมีปัญหาอีกมากมาย โดยเฉพาะโรงเรียนในส่วนภูมิภาค ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากตัวครูผู้สอน ดังปรากฏในรายงานผลการสำรวจเรื่องความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียน โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาที่

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษไม่มีวุฒิการศึกษาด้านภาษาอังกฤษถึงร้อยละ 65 และเป็นครูผู้สอนที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นนั้นได้ดี (กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2540)

เมื่อพิจารณาถึงเป้าหมายของการผลิตบัณฑิตสาขาครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาซึ่งมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และคุณภาพของบัณฑิตเหล่านั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง นั่นคือบัณฑิตจะศึกษาหาความรู้ภาคทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตที่จะมีหน้าที่ในการเป็นครูผู้สอนให้กับเยาวชนของชาติที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอจนสามารถออกไปปฏิบัติหน้าที่ในการสอนได้ดี มีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในการเป็นครูผู้สอนที่ดี

หลักสูตรภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงได้กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ออกฝึกสอน มีระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปีการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกการเป็นครูผู้สอน และมีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้อย่างเต็มที่

สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและหลายบริบท ดังนั้นปัญหาต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้กับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลากรตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียนและคนอื่นๆ ที่อยู่ในบริบทของโรงเรียนที่นักศึกษาจะต้องมีการ

ปฏิสัมพันธ์ตลอดการฝึกสอน จึงจำเป็นที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรให้ความร่วมมือเพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางแก้ไข จากการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นการฝึกงานหรือการฝึกสอนเมื่อก้าวถึงภูมิภาค 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะและนราธิวาส สถาบันการศึกษาที่เป็นหนึ่งในแหล่งผลิตครู-อาจารย์ในสาขาต่างที่เป็นที่ยอมรับจนถึงปัจจุบันคือ หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ซึ่งทำหน้าที่จัดส่งนักศึกษาสาขาครุศาสตร์ชั้นปีที่ 5 เพื่อออกฝึกสอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบใน 3 จังหวัดที่กล่าวข้างต้น และการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังกล่าวนี้ได้ดำเนินการมานานกว่า 50 ปีโดยผลิตครูสาขาวิชาต่างๆที่เปิดสอนนมหาวิทยาลัยฯ และหนึ่งในสาขาวิชาดังกล่าวนี้ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ในปีการศึกษา 2555 มีนักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนทั้งสิ้น 97 คนที่ได้ ออกฝึกสอนในสถานศึกษาต่างๆ โดยมีระยะเวลาการฝึกสอน 2 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษานักศึกษาเหล่านี้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นที่สถานศึกษานั้น ๆ มอบหมาย โดยมีกรณีศึกษาดิตตามผลการฝึกสอนจากอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นที่นักศึกษาออกฝึกสอน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการสำรวจปัญหาและความต้องการว่าสถานศึกษาและนักศึกษาประสบปัญหาอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อ

การสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเพื่อจะได้นำผลการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำหลักสูตรรูปแบบต่างๆที่สอดคล้องเหมาะสมกับการแก้ปัญหาที่แท้จริง นอกจากนั้นผลการศึกษาวิจัยอาจเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการปฏิบัติงาน ปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาบุคลากรครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะส่งผลต่อการเตรียมนักศึกษาฝึกสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการออกฝึกสอนของนักศึกษา ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาให้เกิตประสิทธิภาพร่วมกันทั้งในสถานศึกษาและนักศึกษา อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพของนักเรียนและนักศึกษาซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญอีกแขนงหนึ่งในการนำพาประเทศไทยให้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพทัดเทียมหรือเหนือกว่าปะเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ต่อไป

วิธีการ

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากร
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี

4 กลุ่มได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 วิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2555 ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 77 คน อาจารย์นิเทศก์สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 8 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่รับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 34 คน และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารของสถานศึกษาให้ดูแลนักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพปีการศึกษา 2555 จำนวน 63 คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. สร้างแบบสอบถามจำนวน 4 ชุด แต่ละชุดมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert โดยกำหนดน้ำหนักไว้ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัญหามาก

3 หมายถึง สภาพปัญหาปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัญหาน้อย

1 หมายถึง สภาพปัญหาน้อยที่สุด

แบบสอบถามแต่ละชุดประกอบด้วยจำนวน
ข้อสอบถาม ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู จำนวน 41 ข้อ แยกเป็น

- ด้านขั้นตอนในการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู จำนวน 5 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยง
หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา 11 ข้อ

- ด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษา
จำนวน 6 ข้อ

- ด้านการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์
จำนวน 10 ข้อ

- ด้านหลักสูตร จำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 2 สำหรับอาจารย์นิเทศก์ มีจำนวน
65 ข้อ แยกเป็น

- ด้านขั้นตอนในการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู จำนวน 5 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยง
หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา จำนวน 11
ข้อ

- ด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษา
จำนวน 35 ข้อ

- ด้านการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์
จำนวน 5 ข้อ

- ด้านหลักสูตร จำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 3 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
จำนวน 25 ข้อ แยกเป็น

- ด้านขั้นตอนการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยง/ผู้ได้รับ
มอบหมายให้ดูแลนักศึกษา จำนวน 7 ข้อ

- ด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษา
จำนวน 11 ข้อ

- ด้านหลักสูตร จำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 4 สำหรับพี่เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมาย
ให้ดูแลนักศึกษา มีจำนวน 56 ข้อ แยกเป็น

- ขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
จำนวน 5 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร
หน่วยงาน/สถานประกอบการ จำนวน 7 ข้อ

- ด้านบทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยง/ผู้ได้รับ
มอบหมายให้ดูแลนักศึกษา จำนวน 3 ข้อ

- ด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษา
จำนวน 35 ข้อ

- ด้านการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์
จำนวน 4 ข้อ

- ด้านหลักสูตร จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหาร
สถานศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับ
มอบหมายให้ดูแลนักศึกษา เกี่ยวกับการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู

3. ผู้วิจัยหาความตรงเชิงเนื้อหาของ
แบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบ

และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำข้อคำถามที่ใช้ได้มาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการทดลองสอนในโรงเรียนมาแล้วจำนวน 20 คน อาจารย์ที่มีหน้าที่ในการนิเทศจำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 10 คน และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายที่มีประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษา จำนวน 10 คน

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) มีค่าดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เท่ากับ 0.92

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เท่ากับ 0.87

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เท่ากับ 0.83

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เท่ากับ 0.89

การเก็บรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอความ

ร่วมมือจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2555 และอาจารย์นิเทศก์ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อตอบแบบสอบถาม และส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ดูแลนักศึกษา เพื่อตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่จัดเก็บและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับดังตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่จัดเก็บและได้รับและร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

บุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษาฝึกสอน	77	100
อาจารย์นิเทศก์	8	100
ผู้บริหารสถานศึกษา	34	100
อาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา	63	100
รวม	182	100

จากตาราง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งหมด 182 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 182 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากนักศึกษาจำนวน 77 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 อาจารย์นิเทศก์จำนวน 8 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาจำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัญหาหนักที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปัญหาหนัก

2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปัญหามานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปัญหาน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปัญหาน้อยที่สุด

1.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยเรียบเรียงเนื้อหา

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2547: 63)

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i x_i}{n}$$

เมื่อ x_i = คะแนนกึ่งกลางชั้น

f_i = ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2547: 74)

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^k f_i (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ f_i = ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น

x_i = คะแนนกึ่งกลางชั้น

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของ Cronbach (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 29)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อ

S_i^2 = คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 = คะแนนความแปรปรวนทั้งหมด

ผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยโดยสรุปปรากฏดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากร	จำนวนทั้งหมด	ประเภทของสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยฝึก			
		ประสบการณ์วิชาชีพครู			
		โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนเอกชน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ

นักศึกษา	77	63	81.8	14	18.2
ผู้บริหารสถานศึกษา	34	30	88.2	4	11.4
อาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแล	63	51	81.00	12	19.00

จากตารางหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ที่นักศึกษาไปฝึกสอนส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลคิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมาเป็นหน่วยงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 18.2 หน่วยฝึกประสบการณ์ที่ผู้บริหารหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานรัฐบาลคิดเป็นร้อยละ 88.2 และหน่วยงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 11.4 หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พี่เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาสังกัด ได้แก่ หน่วยงานของ

รัฐบาลคิดเป็นร้อยละ 81.00 และหน่วยงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 19.00

ร้อยละของผู้บริหารหน่วยงาน ครูพี่เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับระดับการศึกษา

บุคลากร	จำนวนทั้งหมด	ระดับการศึกษา					
		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารหน่วยงาน/สถานประกอบการ	34	13	38.2	21	61.2	-	-
อาจารย์พี่เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา	63	56	88.9	7	11.1	-	-
อาจารย์นิเทศก์	8	2	25.0	5	62.0	1	12.5

2. สรุปความคิดเห็นโดยรวมของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาโดยเน้นเนื้อหาสาระด้านวิชาการ (ภาระงานสอน และภาระงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

บุคลากร	จำนวนทั้งหมด	ระดับการศึกษา									
		ต่ำกว่า 2 ปี		2-4 ปี		5-7 ปี		8-10 ปี		มากกว่า 10 ปี	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์นิเทศก์	8	1	12.5	4	50.0	1	12.5	-	-	2	25.0
ผู้บริหารสถานศึกษา	34	-	-	8	23.5	7	20.6	5	14.7	14	41.2
ครูพี่เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา	63	8	12.7	15	23.8	9	14.3	7	11.1	24	38.1
รวม	105	9	12.6	27	32.43	17	15.8	12	12.9	40	34.76

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. เวลาของการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เพราะโรงเรียนมีกิจกรรมมาก จึงจัดการเรียนการสอนไม่ทัน และโรงเรียนส่วนใหญ่

นักเรียนจะไม่ค่อยตั้งใจเรียนและไม่ตั้งใจฟัง นักศึกษาฝึกสอน

2. การจัดให้นักศึกษาเข้าสอนแทนบางรายวิชาซึ่งเป็นรายวิชาวิชาที่นอกเหนือจากงาน

สอนที่ได้รับมอบหมาย พบว่ามีมากเกินไป เนื่องจากอาจารย์พี่เลี้ยงมักมีภารกิจอื่นๆซึ่งเป็น ปัญหาสำหรับนักศึกษาเพราะนักศึกษาไม่มี ประสบการณ์ด้านการสอนมาก่อน

3. บางโรงเรียนพบว่าในภาคการศึกษาที่ 1 ไม่ได้จัดตารางสอนให้กับนักศึกษาฝึกสอน ทำให้ ปริมาณงานที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้นั้นไม่เป็นไป ตามที่ระบุ

4. มหาวิทยาลัยฯ โดย หน่วย ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูมักเรียกตัวนักศึกษา ฝึกสอนเพื่อการประชุมโดยไม่แจ้งล่วงหน้าอย่าง เป็นทางการให้โรงเรียนทราบ ส่งผลให้ชั่วโมงสอน ของนักศึกษาขาดไปโดยปริยาย และทำให้ โรงเรียนเกิดความไม่พอใจในแนวปฏิบัติที่ไม่เป็น ทางการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ มหาวิทยาลัยฯ

5. การ จัด การ เรียน การ สอน ของ มหาวิทยาลัยฯกับสภาพการณ์จริงของการฝึกสอน ไม่สอดคล้องกัน เช่น ช่วงเวลาที่โรงเรียนเปิด ภาคเรียน มหาวิทยาลัยฯ อยู่ในช่วงปิดภาคเรียน ดังนั้นจึงมักเรียกตัว นักศึกษา กลับ ไปยัง มหาวิทยาลัยฯ เพื่อทำภารกิจต่างๆในช่วงที่ โรงเรียนเปิดภาคเรียน

6. ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน แต่ละคน และพฤติกรรมของนักเรียนในบาง โรงเรียนพบว่ามีความก้าวร้าว ไม่ตั้งใจเรียนส่งผล ต่อการเรียนการสอนและการควบคุมชั้นเรียน และนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเท่าที่ควร

7. สำหรับการฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ รู้จักตัวอักษรภาษาอังกฤษ บางคนไม่มีพื้นฐาน ภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความประหม่า

ไม่มั่นใจ ไม่กล้าพูดหรือ ออกเสียงคำและบท สนทนาต่างๆจึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน

8. ปัญหาการปรับตัวเข้ากับสถานที่ฝึกสอน เช่นการปรับตัวให้เข้ากับเด็กนักเรียน การปรับตัว ให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน สภาพความเป็นอยู่ภายใน โรงเรียนขณะฝึกสอน และการวางตัว ตลอดจน การสร้างการยอมรับระหว่างนักศึกษาฝึกสอนกับ นักเรียน นักศึกษาฝึกสอนกับอาจารย์พี่เลี้ยง เป็นต้น

9. เทคนิควิธีสอนภาษาอังกฤษ สื่อการเรียน การสอนที่มีไม่เพียงพอ สื่อบางอย่างไม่ทันสมัยไม่ เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน

อาจารย์นิเทศก์

1. แผนการสอนที่นักศึกษาเตรียมล่วงหน้า บางครั้งไม่สามารถใช้ได้จริง วัสดุอุปกรณ์ที่ทาง โรงเรียนจัดหาให้มีไม่เพียงพอ และอาจารย์อื่นที่ไม่ใช่อาจารย์พี่เลี้ยงมักเรียกใช้นักศึกษาให้ไปสอน แทนโดยไม่ได้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือ ประสานงานล่วงหน้าก่อน

2. การจัดตารางเวลาในการไปนิเทศของ อาจารย์นิเทศก์ไม่ตรงกับช่วงเวลาที่นักศึกษาว่าง หรือไม่มีชั่วโมงสอน

3. เนื่องจากอาจารย์นิเทศก์มีภาระงานสอน และภารกิจอื่นๆ มากมายทำให้ไม่สะดวกที่จะไป นิเทศนักศึกษาศึกษาหรือดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง เพราะจำนวนนักศึกษาที่ต้องดูแลมีจำนวนมาก

4. จำนวนอาจารย์นิเทศก์ไม่ได้สัดส่วนกับ นักศึกษา หน่วยฝึกสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา และนักศึกษาเอกภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ไปฝึกสอนระดับประถมศึกษามากกว่ามัธยมศึกษา

5. ปัญหาเพื่อนร่วมงาน สถานที่ฝึก ประสบการณ์อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยใน

การเดินทางไปมาของนักศึกษาหรืออาจารย์ที่เลี้ยง ซึ่งในบางกรณี อาจารย์ที่เลี้ยงไม่ได้ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาฝึกสอนเท่าที่ควร เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

6. นักศึกษาไม่ทราบวิธีแก้ปัญหา บางครั้งอาจารย์ที่เลี้ยง มอบหมายภาระงานอื่นๆ นอกเหนือจากภาระงานสอนที่มากเกินไป ทำให้นักศึกษาฝึกสอนบางคนรู้สึกท้อเนื่องจากมีภาระงานมากเกินไป

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการสอนอยู่ในระดับที่ต้องดำเนินกิจกรรมการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่มีความสอดคล้องกันระหว่างตัวชี้วัด การวัดและประเมินผลตามแผนการสอน

3. นักศึกษาบางคนขาดความรับผิดชอบ ส่งงานช้า เช่นบันทึกหลังสอน เมื่อมีภารกิจที่ต้องหยุดสอน ไม่ได้ให้ผู้บริหารหรืออาจารย์ที่เลี้ยงทราบ นักศึกษาบางคนขาดจิตสำนึกของความเป็นครูที่ดี ที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

4. นักศึกษาร้อยละ 90 ปฏิบัติตนและวางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นนักศึกษาฝึกสอน เสียสละเวลาของตนเพื่อช่วยงานโรงเรียนเป็นอย่างดี

5. การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ขาดความกระตือรือร้น และความใฝ่รู้

6. การวางแผนในการส่งนักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรมีการแจ้งนโยบายวัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง และควรมีความรอบคอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

7. นักศึกษาที่มาฝึกสอนขาดประสบการณ์ในการทำงาน เช่น การออกหนังสือราชการ และขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในบางเรื่อง

8. การทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษายังมีน้อย

9. การนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ยังไม่เพียงพอ

10. การขออนุญาตออกนอกโรงเรียนของนักศึกษา และการกำหนดให้นักศึกษาไปสัมมนาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้นักศึกษาต้องขาดสอนบ่อย

11. นักศึกษาทุกคนมีความตั้งใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

12. นักศึกษาควรเรียนรู้หลักจิตวิทยาการเรียนการสอน จิตวิทยาเด็กเพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจนักเรียนมากขึ้น การควบคุมชั้นเรียนขณะสอนต้องให้รัดกุมกว่าที่เป็นอยู่ นั่นคือ นักศึกษายังควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

13. นักศึกษาควรใช้สื่อการเรียนการสอนทุกครั้งที่เข้าสอน เพราะสื่อเป็นตัวกระตุ้น และส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น

14. นักศึกษาส่วนมากปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่ในเกณฑ์ดี

15. นักศึกษายังขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องเน้นทักษะการปฏิบัติเช่นฝึกให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนทุกครั้ง

16. เนื่องจากนักศึกษามีจำนวนมาก เกิดความหลากหลายในการทำงาน บางคนตั้งใจ เอา

ใจใส่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี บางคนไม่ตรงต่อเวลา ไม่เอาใจใส่ในงานสอน และบางส่วนไม่ตั้งใจสอน

อาจารย์ที่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา

1. การคุมการสอนในชั้นเรียนซึ่งพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถคุมชั้นเรียนได้
2. นักศึกษาไม่ค่อยกล้าปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่เลี้ยงโดยเฉพาะเรื่องการทำการสอนซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษาไม่มีความรู้ในการจัดทำแผนการสอนที่ถูกต้อง
3. การควบคุมชั้นเรียน เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่าเป็นนักศึกษามีสถานะเป็นแค่ นักศึกษาฝึกสอนจึงไม่ค่อยให้ความเคารพยำเกรง ไม่เชื่อฟังทำให้ควบคุมชั้นเรียนยาก
4. เมื่อมีกิจธุระจำเป็น นักศึกษาไม่ค่อยแจ้งโดยตรงกับอาจารย์ที่เลี้ยง มักจะฝากบอกเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน
5. ขาดความกระตือรือร้นในการขอคำปรึกษาในเนื้อหารายวิชาที่อยู่สอน และไม่นิยมทำสื่อการเรียนการสอนที่จะต้องใช้ในการสอนจริง
6. ควรเพิ่มจำนวนนักศึกษาฝึกสอนประมาณโรงเรียนละ 3-4 คน
7. อาจารย์นิเทศก์ควรพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกับอาจารย์ที่เลี้ยงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอเกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษา
8. ควรมาถึงโรงเรียนก่อนเวลาเข้าเรียนอย่างน้อย 1 ชั่วโมงเพื่อเตรียมการสอนล่วงหน้า ควรส่งแผนการสอนให้ตรงต่อเวลา และต้องใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่เข้าสอน
9. นักศึกษาขาดความมั่นใจในการสอน เช่น การใช้เสียงและการสื่อสารในห้องเรียน

10. นักศึกษาบางคนต้องสอนหลายชั้นเรียนเนื่องจากจำนวนห้องเรียนมีน้อย จำนวนชั่วโมงสอนน้อย ส่งผลให้จำนวนชั่วโมงที่นักศึกษาสอนไม่ครบตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงต้องมอบหมายให้สอนหลายชั้นเรียน

11. ระยะทางและความปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียนของนักศึกษาที่พบว่ายังไม่ปลอดภัย

12. การจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

วิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2555 ตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ที่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษา พบว่าสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งตามประเด็นปัญหาได้ดังนี้

ด้านนักศึกษา

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนต่าง ๆ นั้นประสบปัญหาหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชาเอกของตนเอง ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับสถานศึกษาที่ตนเองต้องออกไปฝึกสอน ซึ่งผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

ให้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นต้นไปประสบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านภาษาที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา นั่นคือนักศึกษาต้องปรับปรุงตัวเองและต้องเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหาที่ต้องสอนมากกว่าเดิม กล่าวคือนักศึกษามีความรู้ไม่เพียงพอสำหรับนำไปสอนในระดับชั้นนี้ ปัญหานี้เป็นปัญหาที่หลักสูตรภาษาอังกฤษ สาขาครุศาสตร์ และหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องตระหนัก ขณะที่นักศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความเห็นโดยภาพรวมว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอในการสอน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าในกระบวนการจัดหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่สอนในระดับอุดมศึกษาจะต้องมีความตระหนักและต้องมีการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนออกไปฝึกสอน ซึ่งนอกเหนือจากการกำหนดเนื้อหาสาระที่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาควรได้รับในการนำไปต่อยอดเพื่อการพัฒนาตนเองแล้ว หลักสูตรภาษาอังกฤษจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระหรือหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับโรงเรียนอีกด้วย นั่นคือ การสร้างกระบวนการเรียนการสอนและเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับโรงเรียน รวมถึงการให้ความสำคัญกับจิตวิทยาการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาฝึกสอนมีความพร้อมในการออกไปฝึกสอนในโรงเรียนทุกระดับ

ด้านอาจารย์นิเทศ

ผลการศึกษาวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าประเด็นที่เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยทั่วไปบทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก็นั่นไม่ใช่ทำหน้าที่เพียงนิเทศการสอนให้แก่นักศึกษาฝึกสอนเท่านั้น แต่บทบาทหลักอีกประการหนึ่งคือเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาให้แก่นักศึกษาฝึกสอน

ดังนั้นอาจารย์นิเทศจึงมีส่วนสำคัญในการสะท้อนปัญหาและความต้องการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งในที่นี้คือนักศึกษาฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ นั่นเอง ดังนั้นภารกิจที่นอกเหนือจากการให้ความรู้แก่นักศึกษาในสาขาแล้ว อาจารย์นิเทศควรทำหน้าที่เป็นคนกลางในการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือด้านการพิจารณาเนื้อหาในหลักสูตรที่สอดคล้องกันระหว่างการเรียนรู้การสอนในระดับอุดมศึกษากับความต่อเนื่องในเนื้อหาสาระหรือเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาฝึกสอนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว อาจารย์นิเทศควรทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ทั่วไปกับนักศึกษาฝึกสอนเพื่อให้การฝึกสอนเป็นไปด้วยดีอีกด้วย

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในโรงเรียน เป็นผู้บังคับบัญชาและเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นไปด้วยดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในการฝึกสอนของนักศึกษา คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและคอยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นขณะฝึกสอน ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนสร้างความไว้วางใจแก่นักศึกษาฝึกสอนให้สามารถขอคำปรึกษา แนะนำเมื่อมีปัญหาขณะฝึกสอน นอกจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้ที่สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรของโรงเรียน

และนักศึกษาฝึกสอนเพื่อให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับ
ในชุมชน

อาจารย์พี่เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแล นักศึกษา

ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าอาจารย์พี่
เลี้ยง/ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาเป็นผู้ที่มี
ความใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกสอนมากที่สุด ที่เป็น
เช่นนี้เพราะนักศึกษาฝึกสอนคือผู้ที่อยู่ภายใต้การ
ดูแล ควบคุม เอาใจใส่ของอาจารย์พี่เลี้ยงตลอด
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นการสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ
ไม่ว่าจะเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอน
การทำแผนการสอน การควบคุมชั้นเรียน และ
การปฏิบัติตนขณะฝึกสอนของนักศึกษา ประเด็น
สำคัญอีกประการหนึ่งคือการให้ความร่วมมือ
ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์อย่างใกล้ชิดถือเป็น
ภารกิจอีกประการหนึ่งของอาจารย์พี่เลี้ยง ไม่
ว่าจะเป็นการศึกษาหรือเกี่ยวกับการฝึกสอน
ของนักศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่าง
หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและโรงเรียน
ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นไป
อย่างราบรื่นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

1. เกียรติวัฒน์ รัชฎาภาณจน์. (2553). รายงาน
การวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ สถาบันพลศึกษา. คณะ
ศึกษาศาสตร์ สถาบันพลศึกษา วิทยาเขต
ศรีสะเกษ.
2. ชารี มณีศรี (ม.ป.ป.) การนิเทศการศึกษา.
กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์. เชียงใหม่, สถาบัน
ราชภัฏ. (2545). คู่มือการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพสาขา. เชียงใหม่ : คณะวิทยาการ
จัดการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
3. ดวงพร หนูพงษ์ (2550, http://www.culi.chula.ac.th/eJournal_02/research_05.htm : 28/4/2550)
4. เทคโนโลยีราชชมงคลพระนคร, มหาวิทยาลัย.
(2546). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการ
รับนักศึกษาเข้าฝึกงานตามแนวความคิดของ
สถานประกอบการ : กรณีศึกษานักศึกษา
ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบัน
เทคโนโลยีราชชมงคล วิทยาเขตพณิชยการ
พระนคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชชมงคลพระนคร.
5. เบญจวรรณ เกิดในมงคล. (2546). ศึกษา
สภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. อุดรธานี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
6. ประมวล ดันยะ และคณะ. (2543). การศึกษา
สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการจัดการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาสถาบันราช
ภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.
อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
7. ประมวล ดันยะ (2537). ปัญหาการจัดฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
8. ราชภัฏยะลา, มหาวิทยาลัย. (2549). การ
ติดตามผลบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัย
ราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2547-2548.
ยะลา : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

9. ราชภัฏเลย, มหาวิทยาลัย. (2549). **คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ**. เลย : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
10. ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ สุวีริยาสาสน์
11. วราภรณ์ สิทธิวงศ์ (2543: บทคัดย่อ) **ศึกษาการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาศาสตร์ ภาควิชาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**
12. วิชัย ต้นศิริ. (ม.ป.ป.) **โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
13. สุภา ยธิกุล. (2544). **การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป สถาบันราชภัฏยะลา โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบมีส่วนร่วม**. ยะลา
14. สุรกานต์ จังหาร (2551) **ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู** .มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม .
<http://tdc.thailis.or.th/>
15. Sarwar Muhammad and Hussain Shafqat (2010). **Teacher training in Pakistan: Problems and solutions for student teaching preparatory programs**. European Journal of Scientific Research: ISSN 1450-216X Vol.46 No.2 (2010), pp. 179-185.
<http://www.eurojournals.com/ejsr.htm>